

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY A KULTURY

„POUTAVĚ SPOUTANÉ“

CYKLUS FOTOGRAFICKÝCH KOLÁŽÍ STYLIZOVANÉHO AKTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Markéta Grossová

Specializace v pedagogice, obor Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PhDr. Jan Mašek, Ph.D.

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 29. dubna 2018

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce PhDr. Janu Maškovi, Ph.D. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Autorka vytváří umělecky stylizovaný cyklus fotografických koláží inspirovaný vybranými sexuálními praktikami typu BDSM, to je uměleckou stylizací technik svazování, omotávání a zakrývání nahého lidského těla, včetně jeho částí.

Cyklus bude obsahovat minimálně 6 koláží o minimálním formátu B1. Realizace cyklu bude provedena především formou montáže původních digitálních fotografií. Skicovní materiál bude obsahovat minimálně 15 kusů digitálních fotografií, které budou dokumentovat celkový tvůrčí proces autora práce. Cyklus bude doplněn popisem významu jednotlivých koláží a rozvedeny budou použité postupy stylizace a postprodukce fotografií a vytvořených koláží.

Teoretická část bude věnována jak významu fotografických koláží ve vizuální kultuře, tak bude zaměřena na reflexi fotografického aktu a fotografické koláže ve spojení s uměleckou stylizací netradičních sexuálních technik, včetně inspirujících autorů.

ANNOTATION

Author will create art-stylized cycle of the photographic collages inspired by sexual practices of BDSM type which means art-stilization techniques of bondage, wrapping and hiding the naked human body including its parts. Cycle will contain minimal 6 collages of the minimal format B1. Realization of the cycle will be done primarily by the form of montage of original digital photos, which will documentate the whole creation process of the author. Cycle will be completed with the description of particular collages meaning. Progress of stylization, postproduction of photos and created collages will be developed.

The theoretical part of the task will be dedicated to the meaning of the photographic collages in the visual culture, same as will be focused on the reflection of photographic act and photographic collage in conjunction with the art-stylization of the non-traditional sexual techniques, including inspiring authors.

Obsah

1	Úvod	9
	Teoretická část	10
2	Fotografie	10
3	Fotokoláže, fotomanipulace	11
4	Vývoj fotomontáže	11
5	Význam fotokoláže ve vizuální kultuře a etická otázka	12
6	Inspirující umělci	13
6.1	Inspirující výstava Voyer	14
6.2	Veronika Bromová	15
6.3	Petr Jedinák	16
6.4	Nobujoši Araki	18
6.5	Jan Saudek	20
7	BDSM	22
8	O Bolesti	23
9	Shibari	23
10	Subkultury	24
	PRAKTICKÁ ČÁST	27
11	Úvod do praktické části	27
11.1	Koláž 1	28
11.2	Koláž 2	29
11.3	Koláž 3	30
11.4	Koláž 4	31
11.5	Koláž 5	32
11.6	Koláž 6	33
12	Závěr	35
13	Resume	36
14	Bibliografie	37
15	Seznam obrázků	39

1 Úvod

Ve své bakalářské práci bych se chtěla zaměřit na vytvoření fotografických koláží, které budou inspirované vybranými sexuálními praktikami typu BDSM. To znamená uměleckou stylizací technik svazování, omotávání a zakrývání nahého lidského těla. Realizace cyklu bude provedena především formou montáže původních digitálních fotografií.

V teoretické části práce se budu zabývat klíčovými tématy jako je BDSM, bondáž a shibari, a jejich historií. Dále nesmím opomenout téma bolest, která v tomto odvětví hraje velice důležitou roli.

Nadále se budu okrajově věnovat tématu fotografie, jejímu vzniku, fotografických koláží, jejím vývojem a významem ve vizuální kultuře spolu s etickou otázkou.

Dále představím několik inspirujících umělců, jako je Petr Jedinák, Jan Saudek, Nabujoši Araki a Veronika Bromová. Mou velkou inspirací však byla výstava VOYER. Výstava Mária Petreje je podle mého mínění nové zobrazení umění, nahé ženy v různých postojích a polohách, kterých se návštěvník může dotknout, nás jako diváky posouvá dál, odhaluje v nás zvědavost a další nespočet emocí.

V neposlední řadě nesmím opomenout pojem subkultura. Sice mnoho lidí tohoto vyznání se do subkultury rozhodně nezařazuje, dnes se ale o tom dá jen polemizovat. Subkultura je skupina lidí se specifickými kulturními znaky, které ji odlišují od většinové kultury, takže ano i lidé, vyznávající BDSM se podle mého mínění do subkultury řadí.

Proto zde zmíním i televizní dokumentární seriál Kmeny, který se zabývá subkulturami 20. století a byl pro mne též jakousi inspirací.

Mým cílem je zmapovat, představit sféru BDSM a pokusit se, zda lze bondáž použít i v umění. Jako u inspirující výstavy VOYER, zda je možné takto kontroverzní téma jako umění představit, zda se podaří v divákovi vzbudit nějaké emoce, ať kladné nebo záporné, ale jestli i mé koláže v divákovi probudí alespoň nějakou zvědavost.

Proto jsem si zvolila praktickou bakalářskou práci, která se skládá ze šesti fotografických koláží o formátu B1, které budou inspirované vybranými sexuálními praktikami typu BDSM, to znamená uměleckou stylizací technik svazování a omotávání nahého lidského těla. Koláž bude tvořena montáží původních digitálních fotografií.

Toto téma jsem si vybrala převážně proto, že svazování je dosti populárním žánrem moderní pornografie a jeho erotickou dimenzi nelze přehlédnout, ani jí uniknout. Jádrem estetiky japonské bondáže je odhalení emocí pod maskou, kterou nám společnost vnutila. V západních zemích, kde si shibari získává obrovskou pozornost, slouží spíše k hledání nových dimenzí partnerské intimity a k ritualizaci oddanosti, kterou vůči sobě vazač/ka a model/ka mají. Souhrn těchto mimořádných vlastností dělá ze shibari velké fotografické téma. Svazování je dobrým způsobem, jak si osvojit, poznat a pochopit partnera, je to vlastně nový způsob komunikace, to je na tom to nejcennější. Komunikovat skrze provazy, a kromě toho vytváření nových estetických kvalit. Svazování představuje emoce, převážně v dnešní době plné neosobních věcí a lhostejných postojů.

Bondáž je bezpochyby emoční a intimní záležitost.

Teoretická část

2 Fotografie

První zmínky o fotografii lze vysledovat již staletí před naším letopočtem, kdy Aristoteles přichází na princip camery obscury, což je přístroj, kterým je možné na rovné ploše zachytit obraz skutečnosti.

Další posun zaznamenali v průběhu 16. a 17. století chemici, kteří přicházejí s objevem chemických látek, které na vzduchu mění svoji barvu. Jejich objev spočíval v solích stříbra, a to dusičnanu stříbrného, který se mění díky působení světla. (Inek, 2008).

Předchůdcem dnešní fotografie, jak ji známe, je tak zvaná daguerrotypie. Název nese podle svého vynálezce pana Daguerra. Daguerrotypie je měděná destička, pokryta vrstvou halogenidů stříbra, které jsou citlivé na světlo. Další pokusy spočívaly v použití jiných chemikálií, například jodidové páry nebo roztoku kuchyňské soli. Daguerre tedy přichází s fotografickým postupem, díky kterému vzniká originál fotografického pozitivu, který je ale dále již nemnožitelný. Každý obrázek je tedy originálem. Nevýhodou ale byl velice citlivý a toxický povrch, tudíž obrázky musely být uchovávány za sklem, jako umělecká díla. (Inek, 2008).

Naopak Francouz Joseph Nicéphore Niépce se od samého počátku pokouší o fotografii, díky které by se daly pořídit kopie. Jeho práce spočívala v nanášení citlivé vrstvy asfaltu na skleněnou desku, kterou na neosvětlených místech vymyl levandulovým olejem a petrolejem. Tomuto vášnivému vynálezci se podařilo zkopírovat rytinu obrazu papeže Pia VII. Desku se bohužel nepodařilo dochovat, rozbila se již za jeho života a tímto způsobem svět přišel o první fotografickou kopii. Joseph se však nevzdává a na citlivé desce vznikají tedy nejstarší dochované fotografie *Pohled oknem na dvůr* a snímek *Prostřeného stolu*. Tuto techniku nazval heliografie neboli kreslení sluncem (Inek, 2008).

Skutečným otcem moderní fotografie je ale nazýván anglický fyzik William Henry Fox Talbot. Papír natírá slabými roztoky soli a dusičnanu stříbrného, které nechává zaschnout. Tím vzniká slabá vrstvička chloridu draselného a papír se tak stává citlivým na světlo.

Díky tomuto objevu se Talbot stává průkopníkem procesu negativ – objektiv, na němž je založena moderní fotografie (Inek, 2008).

Talbotypie měla na rozdíl od daguerrotypie řadu výhod. Od zhotovování nepřeborného množství kopií, po retuš, kterou bylo možno provádět jak na negativu, tak na otisku.

Brzo byla nahrazena tzv. „mokrou“ technikou. Ta spočívala v nanášení roztoků kolodia, jodidu draselného a bromidu draselného na skleněnou desku, která se poté namáčela do roztoku dusičnanu stříbrného. Dále se ustalovala v roztocích síranu železitého a v kyanidu draselném. Výhodou tohoto postupu byla vysoká citlivost, díky níž se daly fotografovat osoby. Nevýhodou však byla náročnost, protože fotografie musely být připravovány na místě.

Konečný krok ve vývoji fotografie přinesl Angličan Richard Leach Maddox (Inek, 2008).

„Z technického pohledu je Fotografie vlastně na křižovatce dvou zcela odlišných postupů; jeden patří do oboru chemie: působení světla na určité látky; druhý patří fyzice: tvoření obrazu pomocí optického zařízení.“ (Barthes, 2005)

O pár desítek let dále, s nástupem digitalizace se otevřely hranice pro naprosto nový svět tvoření fotografií a vlastně tvorby jako takové. Díky digitální fotografii je dnes možné snad opravdu vše. Odpadá nutná znalost různých chemických postupů a samozřejmě časová náročnost s tím spojená. Fotografové mají možnost pracovat s barvami, světlem a různými efekty, takovým způsobem, jakým si u klasické fotografie dokážeme jen těžko představit. Přetvářet skutečnost na fikci bylo s klasickou fotografií takřka nemožné a díky fotografii digitální nerozpoznáme od skutečnosti rozdíl.

Dá se říci, že digitální obraz nás dnes pohlcuje na každém kroku. Ať to jsou internetové stránky, reklamy nebo vysílání v televizi. Je to technologie, bez které by dnešní doba asi nedokázala fungovat.

3 Fotokoláže, fotomanipulace

Fotokoláž pracuje se stejnými pravidly jako koláž klasická. Dva a více různých obrázků, struktur a tvarů se skládají do jednoho celku. Jediný rozdíl spočívá v tom, jak nám název napovídá, fotokoláž pracuje pouze s fotografiemi. V klasické koláži i zde se setkáváme s momenty, které se mohou dokreslovat či domalovávat.

Fotografickou koláž lze provádět dvěma způsoby, analogovou a digitální „technikou“. Za pomoci analogové fotografie je skládání snímku časově i technicky náročnější a potýká se s více omezeními, díky kterým se v mnoha případech realisticky vypadající fotokoláž nedá jednoduše vytvořit. O mnoho jednodušší se stala fotomontáž a jiné zásahy do fotografie díky digitálním technologiím. Na monitoru ihned vidíme, co se s naším obrazem děje. K vytváření fotokoláží se nejčastěji používá software Adobe photoshop. Je to bitmapový grafický editor, který je určený pro tvorbu a úpravu bitmapové grafiky, například fotografií a je vytvořený firmou Adobe Systems. Program pracuje s vrstvami, bez kterých by se vytváření koláží a fotokoláží neobešlo. Autor si z jedné fotografie vytvoří potřebný výřez, ten umístí do samostatné vrstvy a s ním dále manipuluje jako s novou fotografií, naprosto nezávisle na ostatních fotografiích a vrstvách. Díky tomu může autor spojit opravdu velké množství fotografií v jeden celek. Důležitým aspektem je nasvícení obsahu jednotlivých fotografií. Tomuto problému je nejlepší se vyvarovat už při vytváření fotografií, protože v programu se tento nedostatek dá upravit jen v určité míře a to prostým zrcadlovým převrácením či dalšími jinými úpravami světla. V analogové fotografii jsou tyto úpravy téměř nereálné.

4 Vývoj fotomontáže

Vývoj fotomontáže je úzce spjat s dadaismem, pro který byla charakteristická úmyslná a totální anarchie jak v životě, tak i v kultuře. Berlínští dadaisté patří k předním představitelům fotomontáže.

Fotomontáž neměla být převážně „jen“ uměleckým dílem, často byla nástrojem v boji proti různým společenským hrozbám a reakcí na aktuální politickou situaci, například na

nástup nacismu. Zdárným příkladem jsou fotomontáže od Johna Heartfielda. Další zásluhy za vznik fotokoláže můžeme připisovat mnoho fotografům, jako je například Man Ray, Raoul Hausmann, ten tvořil koláže slepováním výstřižků z různých fotografií, dále Hannah Höchová nebo Jurij Rožko (Mrázková, 1985).

Surrealismus, který vznikl v Paříži, také vytváří souvislosti mezi nesouvisejícími podstatami, jak potvrzuje slavný výrok André Bretona na Surrealistickém manifestu roku 1924. Podle něj se ale mezi „absolutní surrealisty“ řadí spisovatelé, přesto si byl ale vědom, že tento styl se vtiskne převážně do výtvarného citění. Společné pro oba druhy umění bylo vnímání tehdejší společnosti a opovrhování materialistickou společností, neboť podle nich nesla vinu za 1. světovou válku. Klíčovou postavou propojení surrealismu a fotografie byl Man Ray, který žil a tvořil převážně v New Yorku a Paříži.

K doznívající tvorbě surrealismu bych ještě ráda zmínila umělce, Američana Jerryho Uelsmanna, který je podle některých řazen k nejvýznamnějším tvůrcům fotografických koláží druhé poloviny 20. století.

V meziválečném období se v Československu rozvíjí zcela samostatný umělecký směr nazývaný poetismus, díky kterému vznikají obrazové básně. Tyto básně si svou oblibu získávají jak u výtvarných, tak u literárních umělců, věnoval se jim například Karel Tiegle, Jindřich Štýrský, Toyen, Vítězslav Nezval nebo Jiří Voskovec.

Jindřich Štýrský byl jedním z prvních evropských umělců, kteří používali barevnou koláž. Používal jak své fotografie, tak i reprodukce z francouzských pornografických časopisů. Známé jsou například fotomontáže *Emílie přichází ke mně ve snu*, vytvořené k vlastnímu textu.

Ve Spojených státech a Velké Británii se koláž začala objevovat v řadě děl pop-artu. Pop-art je reakcí na zhýralost a společnost přesycenou obchodem a sériovostí. Hlavními částmi koláže se zde stávají samotné motivy z oblastí grafického designu, jako jsou například etikety, obaly a části reklamních materiálů, ze kterých se pak stávají umělecká díla. Poprvé se setkáváme s recyklací obrazových materiálů kolem nás, celý obsah je vytvářen hlavně z okolních zdrojů (Svárovský, 2010).

Dalším významným mezníkem ve vývoji koláže bylo hnutí Fluxus. Toto hnutí míchá různé umělecké disciplíny, primárně umění vizuální, vyskytuje se však i v hudbě a literatuře. Díky svému hravému stylu a práci s nahodilostí spojuje zjevně neslučitelné. Proto bývá často označován neodadaismem (Svárovský, 2010)

5 Význam fotokoláže ve vizuální kultuře a etická otázka

Fotomanipulace se vyvíjela ruku v ruce se samotnou fotografií. V současné době se mnoho teoretiků domnívá, že manipulování s vyfotografovaným obrazem je naprostým přirozeným procesem. Z pohledu vizuální kultury je ve světě plného módních ikon „nejmenším“ zásahem do fotografie retuš, která se s fotografií pojí od samotného začátku. O jistém zásahu do vzhledu je možné se bavit už v portrétní malbě panovníků, které měli malíři zobrazovat v tom nejlepším světle. Z počátku byla fotografická retuš spojena převážně s portrétní fotografií. Jejím hlavním úkolem je odstranit například nesrovnalosti, vady, vrásky a vlastně přikrášlit vše, co se nám na portrétu nelíbí. V dnešní době, ve světě módy se podle

mého názoru bez určitého přikrášlování fotografové neobejdou. Tyto technické možnosti dávají umění zcela nový rozměr a nepřeborné množství způsobů tvorby. Proto je podle mého názoru vhodné zmínit i použití fotomontáží ve fotožurnalismu či jiných veřejně publikovaných žánrech. V dnešní době není tajemstvím, že retuš a fotomontáže jsou poměrně častým způsobem, jak „přikrášlit“ skutečnost, jak zaujmout a vlastně ovlivnit čtenáře některých publikací. A v této chvíli se naskytá otázka, zda se dá vůbec fotografiím věřit. Kdo nám může zaručit, že jsou fotografie pravé, že to, co bylo vyfoceno, je reálné, opravdové. Fotožurnalismus jako takový klade důraz na autenticitu pořízených fotografií a jakýkoliv zásah do fotografie je v rozporu s etickým kodexem. Jak je ale známo, ne každý na etický kodex bere zřetel. Například bulvární magazíny, ale i módní časopisy jsou plné podobných nepravd a upravených skutečností. Například velmi známá kauza s fotografií pyramid v Gíze pro časopis National Geographic, na které byla upravena kompozice podle rozměru stránky.

Dále také zneužití fotokoláže v politických sférách. Též není tajemstvím, že politickou fotomontáž ovládalo a pro propagandu využívalo i SSSR... Retušování politických fotografií se velice dotýká i obrazových dokumentací poválečného vývoje v Československu a období tak zvané normalizace. Nemusíme zacházet ani nijak zvlášť do historie, mnoho „vylepšených“ fotografií vyplynulo na povrch díky éře s uprchlíky a takovýchto příkladů by se našlo nespočetně.

„Jak uvádějí všechny dějiny fotografie, byla fotomontáž od raných dob média velmi účinnou technikou manipulace. Fotomontáž spočívala v tom, že se z několika částí různých fotografií nebo obrazových prvků složil nový obraz, který se přefotografoval a vznikla tak nová fotografie, která vypadala jako originální. V dobách vzniku fotografie bylo kombinování více snímků v některých případech téměř nezbytností, danou technickým omezením média. Koláže, sendvičové, kompozitní nebo kombinované obrazy, pro které dnes používáme termín fotomontáž, najdeme již v roce 1843, kdy zavedení papírových talbotopíí umožnilo papír původního obrázku vystříhávat a slepovat do nového snímku. Tento způsob jako první zvolil malíř David Octavianus Hill (16.5. 1843). ... U nás v roce 1854 pražský fotograf a vydavatel časopisu Photographisches Journal Vilém Horn uveřejnil návod na zhotovení fotomontáže tehdy velmi populárních snímků, v nichž do jednoho záběru umísťoval více osob. Mezi nejznámější patří žertovné záběry dvojníků, kdy byla stejná osoba na jednom snímku dvakrát.“ (Lábová, a další, 2010)

6 Inspirující umělci

V Českých zemích je umělecká scéna plná nepřeborného množství osobností, které se do dějin fotografie zapsaly. Proto jsem vybrala jen pár umělců, kteří mi byli při mé práci asi největší inspirací, co se týče jejich prací, děl a fotografií. Jedná se o Petra Jedináka, Japonce Nabujoši Arakiho, Jana Saudka a Veroniku Bromovou. Další a jednou z hlavních inspirací pro mne byla slovenská výstava Voayer, konající se v Praze.

6.1 Inspirující výstava Voyeur

Tato výstava je podle mého mínění asi jednou z nejkontroverznějších vyjádření umění vůbec. Voyaer je výstava, na které se prezentují nahé ženy, potetované a všude možné ověšené piercingy, vystavující své intimní partie, v různých, ale převážně submisivních postojích či s pomůckami užívané komunitou BDSM. Autorem a organizátorem je Mário Petreje. Jeho cílem bylo pomocí výstavy lidem přiblížit komunitu méně obvyklých sexuálních praktik, dále by také ale měla ukazovat krásu ženského těla, tělesnosti a prožitku. „Myslím, že také pomůže zastavit se v přítomném okamžiku, většina z nás žije buď minulostí, nebo budoucností. Tady by se lidé měli zastavit, nemyslet na nic jiného a prožívat a užívat si to, co vidí a co je obklopuje," uvedl Mário (Reflex.cz, 2017)

Zajímavostí je, že žen, exponátů se jako návštěvník můžete dotknout, je to takové zasvěcení do nitra výstavy. Návštěvník zde může ukojit svou zvědavost, svou touhu po objevení něčeho „nového“.

„Nahota je dnes běžnější v on-line světě než v realitě. A tak jako sex, i nahotu jiných bytostí prožíváme v plné přítomnosti. Proto je jediným a podstatným cílem výstav Voayer zprostředkování vzrušujícího zážitku z přítomného okamžiku,“ vysvětluje organizátor a autor Mário Petreje. (Metro.cz, 2017).

Na výstavě byly k vidění i díla fotografa Petra Jedináka, a to konkrétně jeho Ženské orgasmické portréty. I pro mne byl velkou inspirací.

Obrázek 1 - Fotografie z výstavy Voyeur

zdroj 1 - www.reflex.cz/galerie/zpravy/80512/v-praze-se-budou-vystavovat-nahe-zeny-na-kontroverzni-vystave-voayer?foto=1

Obrázek 2 - Fotografie z výstavy Voyer

zdroj 2 - <http://www.reflex.cz/galerie/zpravy/80512/v-praze-se-budou-vystavovat-nahe-zeny-na-kontroverzni-vystave-voayer?foto=4>

Obrázek 3 - Fotografie z výstavy Voyer

zdroj 3 - www.reflex.cz/galerie/zpravy/80512/v-praze-se-budou-vystavovat-nahe-zeny-na-kontroverzni-vystave-voayer?foto=9

6.2 Veronika Bromová

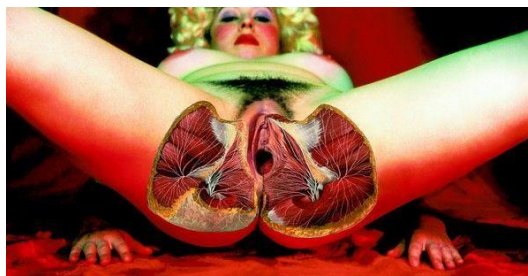
Veronika Bromová narozena 12. srpna roku 1966 v Praze je česká umělkyně, fotografka, vysokoškolská pedagožka, realizátorka prostorových instalací a objektů, kreseb a performancí (Bromová, 2003).

Tvorba Veroniky Bromové prochází určitými obdobími, ale pro mne bylo inspirací období, kdy její tvorba hledala ženskou identitu. Její tvorba si též pohrává s erotičnem, na

jejích fotografiích se nachází polonahé ženy v různých sexuálních polohách. Velice sexuální podtext mají například její díla *Zakleté princezny* a *Taky holky*.

Na fotografické sérii *Pohledy* znázorňuje vyříznuté části lidského těla, které nahrazuje anatomickými obrazy.

Obrázek 4 - Ukázka z tvorby Veroniky Bromové

zdroj 4 - magazin.aktualne.cz/veronika-bromova/r~i:photo:222870/r~i:article:623167/

Obrázek 5 - Ukázka z tvorby Veroniky Bromové

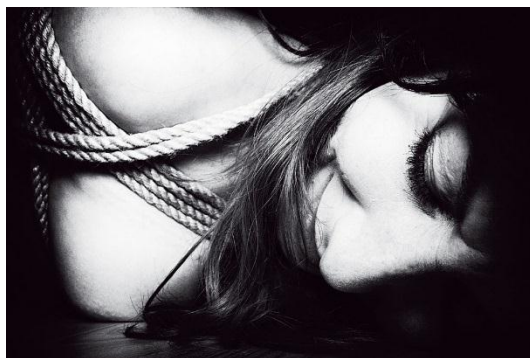
zdroj 5 - <http://www.artlist.cz/veronika-bromova-srek-2583/>

6.3 Petr Jedinák

Petr Jedinák, narozen 3. září 1963 v Praze, je český dekadentní fotograf. Jeho škála fotografií je velmi početná, od porodu svých dětí, nevěstinců, věznic či krematorií krz bezpočet známých osobností a umělců, se dá říci, že fotil opravdu všechno. Do jeho kariéry patří i sedmnáctileté působení v časopise Reflex. „Nazývá se dekadentní, protože se

nevyhýbá krajnostem a hledá krásu i tam, kam se ostatní stydí podívat. Učaroval ho svět tělesných modifikací a erotických fetišů, který dokumentuje skoro deset let jako oficiální fotograf Hell.cz. Jeho osobním fetišem se stala historická fotografie, kterou dělá původní technikou z roku 1851. Vzniká tak jediný originál, nezaměnitelný, bez možnosti retuše. Vedle toho přednáší a věnuje se soukromé výuce. Umění by se mělo pouštět vždycky o krok dál, na hranu komfortní zóny – a někdy ji překročit.“ (Jedinák, 2018)

Obrázek 6 - Ukázka z tvorby Petra Jedináka

zdroj 6 - <http://www.reflex.cz/galerie/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/56379/bondaz?foto=5>

Obrázek 7 - Ukázka z tvorby Petra Jedináka

zdroj 7 - <http://www.reflex.cz/galerie/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/56379/bondaz>

Obrázek 8 - Ukázka z tvorby Petra Jedináka

zdroj 8 - <http://www.reflex.cz/galerie/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/56379/bondaz?foto=6>

6.4 Nobujoši Araki

Nobujoši Araki, narozen 25. května roku 1940 v Tokiu, je japonský fotograf a současný umělec. Vystudoval fotografii na vysoké škole a v dnešní době mu je připisováno na 350 vydaných fotografických knih, kterých stále přibývá. Díky těmto zásluhám je dnes považován za jednoho z nejvýznamnějších a plodných umělců v Japonsku i po celém světě. Mnohé z jeho fotografií jsou erotické, některé až pornografické. (Klose, 2005)

„ART IS ALL ABOUT DOING WHAT YOU SHOULDN'T.“ (Nobuyoshi Araki)

Obrázek 9 - Ukázka z tvorby Nobuyoshi Araki

zdroj 9 - www.cvltnation.com/nsfw-the-erotic-subversive-photography-of-nobuyoshi-araki/nobuyoshi-araki-artwork-5/

Obrázek 10 - Ukázka z tvorby Nubuyoshi Araki

zdroj 10 - www.cvltnation.com/nsfw-the-subversive-photography-of-nobuyoshi-araki-marvelous-tales-of-black-ink/

Obrázek 11 - Ukázka z tvorby Nubuyoshi Araki

zdroj 11 - japantrends.com/metoo-in-japan-iconic-erotic-photographer-nobuyoshi-araki-accused-model-kaori-exploitation/

6.5 Jan Saudek

Jan Saudek, narozen 13. května 1935 v Praze, je český fotograf, který se věnuje především ateliérové fotografii. Jeho tvorba má svůj typický a nezapomenutelný rukopis. Nesnaží se zachytit realitu vnějšího světa, nýbrž realitu svých pocitů, myšlenek a představ.

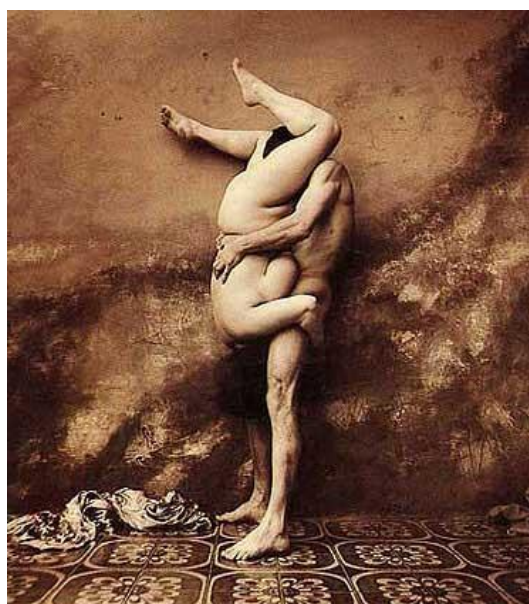
Saudek je fotograf, který již od počátku své tvorby, a nejen v souvislosti s aktem používá montáž ve svých kolorovaných fotografiích. Pomocí montáže umísťuje oblohu do okna bez výhledu. Vytváří také zrcadlové figurální obrazy na principu dvouhlavých hracích karet, kde proti sobě stojí stejný model v různých stylizacích či jeden model v odstupu několika let. Často se na fotografiích vyskytuje zeď jako pozadí a zobrazované ženské postavy jsou ve většině případech velice kyprých tvarů.

Díky kolorování na nás fotografie působí jakousi starobylostí barevností, díky které fotografie působí spíše jako obrazy.

Z jeho děl, na kterých s oblibou zobrazuje ženy nahé, krásné, ale i opravdu vlnivé, kypré až obézní, na nás dýchá silné erotično. Jelikož jsou na Saudekových fotografiích zabírány mužské i ženské postavy v nejrůznějších polohách, věřím, že na někoho mohou působit až perverzně, ale Saudek si „hraje“ s hranicí erotična a tuto hranici posouvá stále dál.

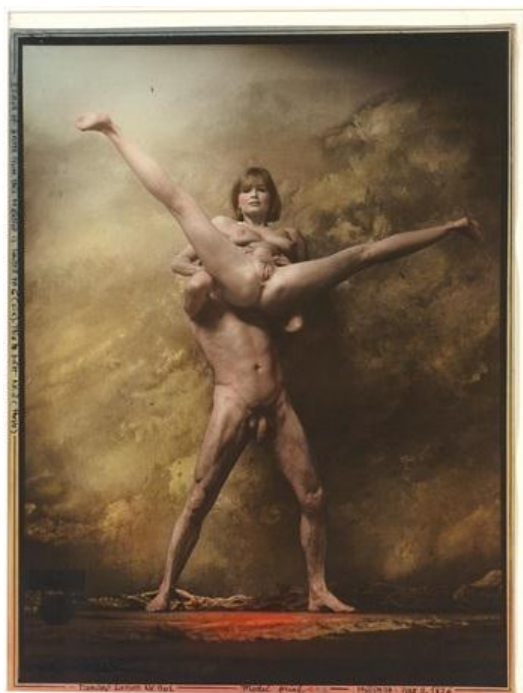
Jan Saudek svou tvorbou provokuje, dráždí, je to kontroverzní postava a svojí osobností i charakterem vyvolává pozornost společnosti. Jedni ho milují, jiní zase nenávidí.

Obrázek 12 - Ukázka z tvorby Jana Saudeka

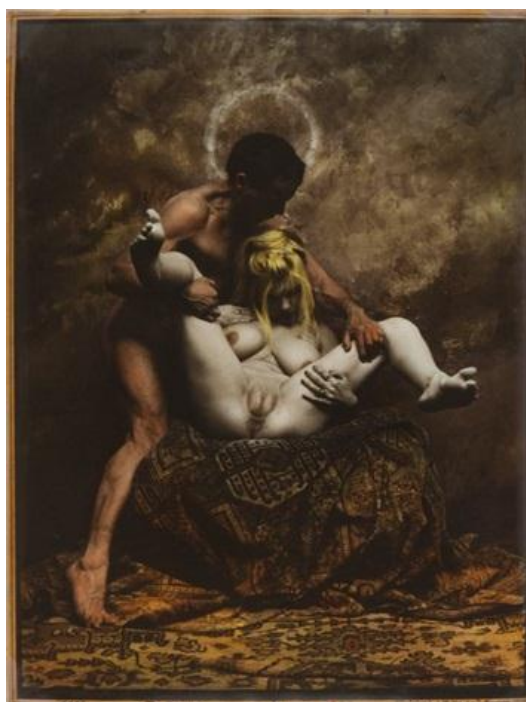
zdroj 12 - <http://www.saudek.com/en/jan/fotografie.html?r=fs&typ=f&l=0&f=578&set=17>

Obrázek 13 - Ukázka z tvorby Jana Saudka

zdroj 13 - <http://www.artnet.com/artists/jan-saudek/dancing-lesson-GCE9QjBEQUJS8BrjFysjlg2>

Obrázek 14 - Ukázka z tvorby Jana Saudka

zdroj 14 - <http://www.artnet.com/artists/jan-saudek/the-saint-model-KyDmndjzDCLVqyptJPN8wQ2>

Jeho tvorba je spolu s tvorbou Petra Jedináka podle mého názoru jedna z nejlepších v dnešní době fotografie. Oba jsou od sebe tak odlišní, ale přece jen je něco spojuje. Oba umělci se nebojí společnosti ukázat fotografie takovým tím svým způsobem. Jejich tvorba může společnost pohoršovat, nebo naopak zaujmout. V každém z nás nějaké emoce budí a je jen na nás, jestli je budeme hodnotit kladně nebo naopak záporně.

7 BDSM

„Fenomén BDSM vznikl z několika zkratk, které označují sexuální preference:

-D/s: dominance a submisivita v sexu. Jedinci D/s zaměření pociťují silné sexuální vzrušení pokud jsou svému sexuálnímu protějšku velmi nadřazení nebo naopak velmi podřízeni. Častou praktikou je například hra na pána a otroka.

-SM: sadismus a masochismus. Pro tyto osoby jsou silně vzrušující podněty, které u ostatních lidí vyvolávají pocit bolesti nebo nepříjemného tlaku. Podstatou vzrušení je u nich však spíše silný vjem v tu pravou chvíli, nikoliv bolest jako taková. Nejčastější praktikou je výprask.

B\D: bondage neboli svazování a disciplína, tedy výcvik. Osoby takto zaměřené vzrušuje při sexuálním chování omezení. Bývá buď fyzické – svazováním, nebo psychické – pomocí příkazů.“ (Jozífková, 2008)

Mnoho lidí si myslí, že sadista je ten, koho vzrušuje způsobovat bolest a utrpení jiným a masochista naopak tím, koho přijímaná bolest vzrušuje. Celá problematika je však mnohem složitější a u dobré poloviny jedinců o bolest samu ani nejde, kolikrát nemusí být v tomto typu sexuálního chování přítomna. Vždy se ale jedná o skupinu lidí, které toto chování praktikují zcela dobrovolně, s rozmyslem a tak, aby nebylo nikomu ublíženo.

Sadomasochismus je často popisován na základě hrůzných trestných činů, naše pozornost ale spadá na jedince a skupiny osob, kteří toto chování praktikují zcela dobrovolně, nejsou pachateli trestného činu ani nenavštěvují lékaře (Jozífková, 2008).

Pro některé lidi je ovšem vzrušující spíše charakterová stránka věci, to znamená již zmiňovaná dominance a submisivita, tedy stav nadřazenosti nebo podřízenosti. Tato idea je u mnohých párů nebo skupin součástí všedního dne, nevztahuje se pouze na oblast sexuálních aktivit, ale formuje celý jejich způsob života a rozdělení rolí ve vztahu, někdy až do extrémních poloh.

Přestože BDSM je určitá forma deviace, nemusíte se bát, tohle slovo neznamena, že jde o zločinné jednání. Jednoduše řečeno, deviant to prostě dělá jinak. Spíše než průměrný sex ho vzrušují poněkud odlišné stimuly. Hodně lidí hlásících se k BDSM zaměření se však brání srovnávání s deviantními sadomasochisty. Rozdíl bychom mohli vytyčit ve zvládání a způsobu uspokojování svých potřeb: příznivci BDSM se zaštitují pojmem SSC. Tato šifra je zkratkou pro safe, sane and consensual, tedy bezpečně, s rozumem a dobrovolně. Veškeré hrátky se dějí pouze tak, jak si je přejí všichni zúčastnění, a člověk se sadistickým zaměřením si hlídá, aby nepřekročil únosnou hranici a neohrozil zdraví submisivního partnera.

Příznivce BDSM a nadšence do piercingů, tetování a dalších tělesných modifikací spojuje prožitek vlastního těla. Člověk se díky svému tělu může projevovat, ale také může tělo

vnímat na základě svých pocitů. Toho lze dosáhnout tím, že člověk tělo nejen má, ale tělem je, stává se jím. Takové uvědomění si vlastního těla je pro většinu lidí pouze podvědomé, protože aby člověk něco vnímal, vzápětí to pochopil, ohodnotil a přijal do své výbavy poznatků, musí se od dané věci distancovat. A to bývá málokdy...

8 O Bolesti

Všechny tělesné modifikace bez výjimky jsou spojeny s bolestí. Vždycky byly a vždycky budou. V běžném životě bolest upozorňuje na to, že je s naším tělem něco v nepořádku. Říká nám, že to, co nám ubližuje, je třeba co nejdříve odstranit. Ale ve světě tělesných modifikací bolest většinou není tím, před čím chceme utíkat, čemu se chceme vyhnout. Naopak. Je to něco, co se žádá.

V zásadě existují dvě možnosti, jak lze k bolesti přistupovat. V prvním případě jde o její překonávání. Jsme schopni bolest vydržet, překonat sami sebe a být na sebe hrdi. Bolest je zkouška.

Další cestou je vnímat bolest jako intenzivní pocit. Podobně jako se láska zmocňuje celého těla i vědomí a otvírá nám jiný svět, může být takovým nahlédnutím i bolest. Intenzivní fyzický zážitek bolesti přestává být negativní, naopak se stává příležitostí zažít něco na chvíli jinak.

Primitivní kmeny a další kultury si všímaly této, pro mnohé skryté, dimenze bolesti. Nešlo jim o týrání, o potěšení z cizího utrpení, ani o vzrušení jako při sadomasochismu. Šlo o to, využít celý potenciál lidského těla pro život. I v dnešním postmoderním světě existují po celém světě lidé, kteří cítí, že záměrně působená bolest jim může něco pozitivního dát, ať už je to síla, intenzivní neopakovatelný zážitek či forma poznání. Část z nich se považuje za součást subkultury moderních tělesných modifikací. V České republice je to například legendární personality tuning studio HELL.cz, které se specializuje na všechny druhy piercingu, tetování až po extrémní tělesné modifikace.

9 Shibari

„Shibari, kinbaku neboli japonská bondáž, je fenomén, který vychází z japonské kulturní tradice. Má několik zdrojů a pracuje s řadou složek lidské psychiky, takže je tak nějak na rozhraní sexuální deviace sadomasochistického typu a zvláštního a podmanivého umění.

Jedním ze zdrojů shibari je boá džódžucu – tradiční japonské bojové umění, při němž se jako zbraň nepoužívá meč, nůž nebo jiné zbraně, ale smyčka provazu. Druhým zdrojem je japonský způsob trestání. V éře Edo (1603 – 1867), někdy zvané období Tokugawa, bylo zvykem odsouzené provinilce trestat tak, že byli svázáni a pak nějak zavěšeni, často se závažím. Někdy odsouzenec „posadili“ na speciální velké dřevěné struhadlo a zatížili ho cihlami. Nebo ho prostě jen velmi těsně svázali do kozelce. Japonci sice vnímají fyzickou bolest jako my, ale sociokulturně jsou jiní. Hlavní řídicí silou našeho judeokřesťanského podvědomí je pocit viny. Japonci jsou řízeni studem (jak bylo ostatně zvykem i v Evropě před tisíci lety). Takže spoutání znamenalo pro potrestaného Japonce (kromě bolesti) obrovské ponížení.“ (Doležal, 2015)

„Dalším zdrojem shibari je lidský sexuální pud, který poměrně často nabývá mocenských forem využití (na horizontu dominance – submise). Snad nejdůležitějším zdrojem je však estetické cítění, jimž druh Homo sapiens disponuje a které umožňuje najít krásu i ve všech tak bizarních, jako je třeba milióny let stará fosílie nebo symetrie a estetičnost provazů a uzlů na lidském těle. Masově se shibari začalo objevovat v osmdesátých letech dvacátého století.“ (Doležal, 2015)

„VÁZÁNÍM NARUŠUJI INTIMNÍ ZÓNU DRUHÉHO ČLOVĚKA, A PROTO JE TO VŽDY INTIMNÍ PROŽITEK“ říká Edna (Doležal, 2015).

Co prožívají svázaní? A proč do toho vůbec jdou? „Modelka se dostane do stavu, kterému se říká subspace. Může si dělat v hlavě inventuru, je najednou svobodná, zbaví se pocitu, že musí něco řešit, a nechá to na těch druhých“. (Doležal, 2015) Z vlastní zkušenosti mohu tento pocit potvrdit. Svázaná se cítím tak svobodná, nemusím nad ničím přemýšlet, jen si užívám ten pocit uvolnění. Naprostý alespoň chvilkový pocit bezstarostnosti, uvolnění. Dostáváte se do jakéhosi tranzu. Měla jsem možnost vyzkoušet obě role, jak roli riggera neboli vazače, tak i roli modelky. Já osobně se přikláním spíš k submisivnějšímu postoji, raději se vázat nechávám. Co se týče mých zkušeností s vázáním, sice se za úplného začátečníka nepovažuji, ale ještě mám opravdu co dohánět. V tomto odvětví se člověk stále něco nového učí, musí se stále zdokonalovat. Není to jen o vázání nějakých uzlů na těle, které mají vypadat „hezky“, bondáž, a i tedy shibari je věda sama o sobě. Samozřejmě nesmíme opomenout, že u každého svazování a vůbec u každé podobné praktiky musíme dbát na určitá pravidla a zásady. Musíte znát anatomii, musíte vědět, kde se jaké nervy a žíly v těle nachází. Touto neznalostí by mohl vazač modelce způsobit velice vážná zranění.

ZÁLEŽÍ NA TOM, CO ČLOVĚK V BONDÁŽI NACHÁZÍ. Bondáž je umění, které má erotický podtext. (Doležal, 2015)

10 Subkultury

Jak jsem již zmiňovala, v dnešním postmoderním světě existují lidé, kteří se již považují za součást subkultury moderních tělesných modifikací, a přestože se vyznavači BDSM za subkulturu nepovažují, jisté prvky toto společenství plní a podle mého mínění je jen otázkou času, kdy název subkultura vezmou za své.

Subkultura je malá skupina lidí se specifickými kulturními znaky. Tyto znaky ji odlišují od většinové kultury. Přestože má subkultura odlišné znaky, co se týče například životního stylu, hodnot norem nebo chování, této většinové kultury je nedílnou součástí. Každá skupina má vlastní styl i vlastní pohled na věc. Jsou to vlastně různé menšinové styly uvnitř nějaké větší kultury.

Pojem se začal používat v polovině 20. století pro specifický životní styl či kulturu spontánně vznikajících skupin zejména mládeže. Ty vznikají z potřeby vzájemného porozumění, uznání a úcty, které zejména mladým lidem v moderní masové kultuře chybějí. Skupiny mají sklon vymezovat se vůči svému okolí, vědomě zdůrazňovat a pěstovat své odlišnosti, případně se i ostřeji vyhraňovat (Petrušek a kol., 1996).

Podle některých sociologů jsou subkultury „takové moderní městské kmeny“. Připomínají tedy taková malá kmenová společenství, která na nějakém svém území dodržovala podobné zvyky, ale přesto se každý nějakým způsobem vymezoval vůči kmenům sousedním (Haimann, 2013).

Nad tématem subkultura se můžeme zamyslet i z jiného hlediska. Co takhle zvířata v přírodě a jejich boj o přežití? Tohle všechno souvisí s potřebou splynout s prostředím, proto se mnohá zvířata, která nemají dost sil k boji, maskují (Šubrtová, 2016).

Dnes už je ale na to pohled jiný a v době, ve které přezíváme, nás naopak splynutí s prostředím ubíjí. Snažíme se stereotyp rozbít a nějakým způsobem se vyčlenit, vymanit z každodenní rutiny. Lidé, které potkáváme v hromadné dopravě, na ulicích, v obchodech, nemusí kolikrát vypadat, že by se do nějaké subkultury řadili, ale za zavřenými dveřmi tomu může být úplně jinak a dnes si ani netroufám říct, jakého počtu by se to mohlo týkat. Každý chce někam patřit, každý se chce aspoň na chvíli vymanit z každodenního života, proto „utíká mezi ty své“.

„BDSM není subkultura jako taková, protože prapůvodní spojení lidí v této komunitě nepochází z nějakého názorového či kulturního odlišení, ale z jisté odchylky v sexuální aktivitě.“ (Šubrtová, 2016)

Není ale tajemstvím, že víc jak polovina lidí vyznávajících se v komunitě BDSM není „pravými“ sadisty ani masochisty. Mnoho z nich v rolích submisivních či dominantních řeší problémy vzniklé v dětství či později. „Problémy, které se projevují v sexuální oblasti i vztazích k druhým lidem, jež jsou často rodinou i zkušenostmi s některými lidmi v intimní sociální interakci pokřiveny. Mnozí hledají v mírnějších sado-maso hrách pouze jisté oprostění od sebe sama a mnohdy neúnosných mezilidských vztahů a v úplném podřízení či ovládnutí druhého hledají jistou podobu duševní svobody. Jakkoli podivně to nezasvěcenému může znít.“ (Šubrtová, 2016)

Faktem ale je, že v dobré polovině případů jde prostě jen o ukojení jiných, odlišných sexuálních tužeb. Samozřejmě je povinností v této komunitě ctít pravidla dobrovolnosti a bezpečnosti, i když jako v každé skupině se nachází osoby zlé a nebezpečné.

Co se týče módy je BDSM velice vyhraněné. Tmavé oblečení zdůrazňující úlohu symbolů moci, podřízenosti a fetišů. Velice oblíbená je kůže, latex, PVC, kov a prvky uniform. Naopak u submisivních jedinců je velice oblíbené použití obojků, všelijakých postrojů, zvířecích masek a doplňků zdůrazňující podřízenost (Šubrtová, 2016).

Z hlediska subkultur byl pro mne velikou inspirací koprodukční dokumentární cyklus, mapující současné městské subkultury, popsané v zatím třídílné knize jménem Kmeny, Kmeny 0 a Kmeny 90.

Publikace Kmeny 90 se zaměřuje na unikátní období devadesátých let. Hlavním těžištěm knihy Kmeny 0 je období normalizace. Zkoumají se zde české městské subkultury a nezávislé společenské proudy. V poslední řadě kniha Kmeny dala nahlédnout do historie i současnosti jednotlivých městských subkultur, které cirkulují kolem sdílených středobodů jako je hudba, móda, hry, umění či závislosti. Knihy a celý dokumentární cyklus vznikl pod vedením Vladimíra 518 a kolektivu autorů (Kmeny.tv, 2018).

Cílem cyklu není podat komplexní zprávu o subkulturách, ale ukázat, jak jednotlivá mikrospolečenství v Čechách fungují, jak se projevují a v čem tkví jejich těžiště. To bylo i vodítkem pro mne, důvod, proč zde Kmeny zmiňuji.

Přestože se v dokumentech o BDSM kultuře ještě nezmiňují, je to podle mého mínění jen otázkou času, kdy díky cyklu bude stále tabuizovaný fenomén BDSM představen.

Musíme si uvědomit, že jedním z nejhlavnějších médií umožňující zapojení se do BDSM subkultury je internet. Na českých stránkách lze najít různé odkazy na kluby, upozornění na konání srazů, pronájem klubových prostor se speciálním vybavením, na výrobce pomůcek, různé inzeráty a seznámení. Tento fenomén už podle mého mínění nemůže být tolik tabuizovaný právě kvůli již zmíněnému internetu a jeho dostupnosti, člověk je velice zvědavý a zvědavý tvor, proto se mi naskytá otázka, jak chceme své děti od tohoto „tématu“ chránit? Internet neví, kolik vám je let. Proto si myslím, že by se na to měla „nová generace“ okrajově připravovat už ve vzdělávacích institucích a školách.

Ačkoliv je název subkultura pro vyznavače BDSM stále na rozhraní, ačkoliv jisté prvky nese, je jen otázkou času, kdy příznivci tohoto směru se budou do subkultury řadit sami.

PRAKTICKÁ ČÁST

11 Úvod do praktické části

Mým cílem je zmapovat, představit sféru BDSM a pokusit se, zda lze bondáž použít i v umění. Jako u inspirující výstavy VOAYER, zda je možné takto kontroverzní téma jako umění představit, zda se podaří v divákovi vzbudit nějaké emoce, ať kladné nebo záporné, pokusit se, jestli i mé koláže v divákovi probudí alespoň nějakou zvědavost.

Toto téma jsem si vybrala převážně proto, že svazování je dosti populárním žánrem moderní pornografie a jeho erotickou dimenzi nelze přehlédnout, ani jí uniknout. Jádrem estetiky japonské bondáže je odhalení emocí pod maskou, kterou nám společnost vnutila. V západních zemích, kde si shibari získává obrovskou pozornost, slouží spíše k hledání nových dimenzí partnerské intimity a k ritualizaci oddanosti, kterou vůči sobě vazač/ka a model/ka mají. Souhrn těchto mimořádných vlastností dělá ze shibari velké fotografické téma. Svazování je dobrým způsobem, jak si osvojit, poznat a pochopit partnera, je to vlastně nový způsob komunikace, to je na tom to nejcennější. Komunikovat skrze provazy, a kromě toho vytváření nových estetických kvalit. Svazování představuje emoce, převážně v dnešní době plné neosobních věcí a lhostejných postojů.

Bondáž je bezpochyby emoční a intimní záležitost.

Proto jsem si zvolila praktickou bakalářskou práci, která se skládá ze šesti fotografických koláží o formátu B1, které budou inspirované vybranými sexuálními praktikami typu BDSM, to znamená uměleckou stylizací technik svazování a omotávání nahého lidského těla. Koláž bude tvořena montáží původních digitálních fotografií.

Veškeré své koláže jsem tvořila pomocí programu společnosti Adobe Systém, Adobe Photoshop CS6.

Ke zhotovení praktické části jsem měla k dispozici vcelku rozsáhlý počet fotografií, které se musely nejdříve upravit.

To obnášelo úpravu barev, kontrastů, sytosti, světla, stínu a expozice.

Samotné skládání koláže spočívá ve zvolení si jedné hlavní fotky a nadále přidávání fotografií doplňkových. Nadále se pracuje s různými efekty, druhy vrstev a podobně.

Musím uznat, že trvalo vcelku dlouho, než se dostavil nějaký nápad, jak koláže vytvořit. Chtěla jsem zachovat určitý kontext, aby koláže dávaly smysl dohromady, jako celek, ale aby také mohly stát i samostatně.

„Jednu radu, co se týče nápadů, bych měl. Prohlízejte se své fotografie a ty, které vás zaujmou, kopírujte do nové složky. Až budete mít ve složce kolem sta fotografií, které vás v danou chvíli zaujaly, prohlízejte si je a nevhodné smažte. Až vám zůstane výběr z výběru, prohlízejte si jej a nápad se dostaví.“ (Siroň, 2012)

Koláže mají jednoduchý koncept, ale každá koláž vyžaduje přistoupení blíž, jakési prozkoumání a divákovo domyšlení. Mým cílem bylo vystihnout jakési tajemno, erotično, neznalost a pocit zvědavosti, hlavně jsem se chtěla vyhnout pornografickému podtextu.

Dvě koláže jsou barevné, dvě práce černobílé, dohromady je spojuje podobný koncept, ale zároveň jsou rozdílné obsahem. Dvě práce jsou s fotografiemi v zásadě jednoduchých úvazů,

ale spíše vypovídají o účelnosti uzlů, další dvě jsou zaměřeny spíše na estetickou hodnotu úvazů. Poslední dvě jsou propojeny stejnými barvami, je to koláž o mne a na poslední je zobrazený mužský model. Barvami jsem je chtěla od ostatních odlišit, a i fotografie na ně použité jsou spíše z „domácího“ prostředí. Tyto koláže jsou spíše ukázkou, že vázání jde „i jinak“ a nemusíte mít velké znalosti co se uzlů a úvazů týče.

Dlouho jsem si lámala hlavu, jak své práce pojmenovat. Koláže liší, ale přesto mají stejný styl, a tak jsem nakonec došla k závěru, že nejlepší volbou bude jen klasické očíslování.

11.1 Koláž 1

Na této koláži vidíme modelku svázanou jutovým provazem, který se na svazování používá nejčastěji. Způsob, jakým má modelka svázané ruce za zády a provaz vedený přes hrudník, se nazývá takate kote a je to základ shibari. Úvaz, díky kterému visí za nohu, se nazývá futumomo.

Obrázek 15 - Koláž 1

11.2 Koláž 2

Na této koláži jsem se zaměřovala spíše na estetickou stránku svazování. Nápadité propletení provazů na nártu nohy je inspirováno keltským pletencem.

Obrázek 16 - Koláž 2

11.3 Koláž 3

Na této koláži si můžeme povšimnout úvazu, který je základ pro strapado, to znamená natažené, k sobě svázané ruce za zády, ale ještě za předpokladu, že je se zavěšením. Tento úvaz dokáže být velice bolestivý. A je opravdu děsivé, že se používal k vymáhání práva útrpného.

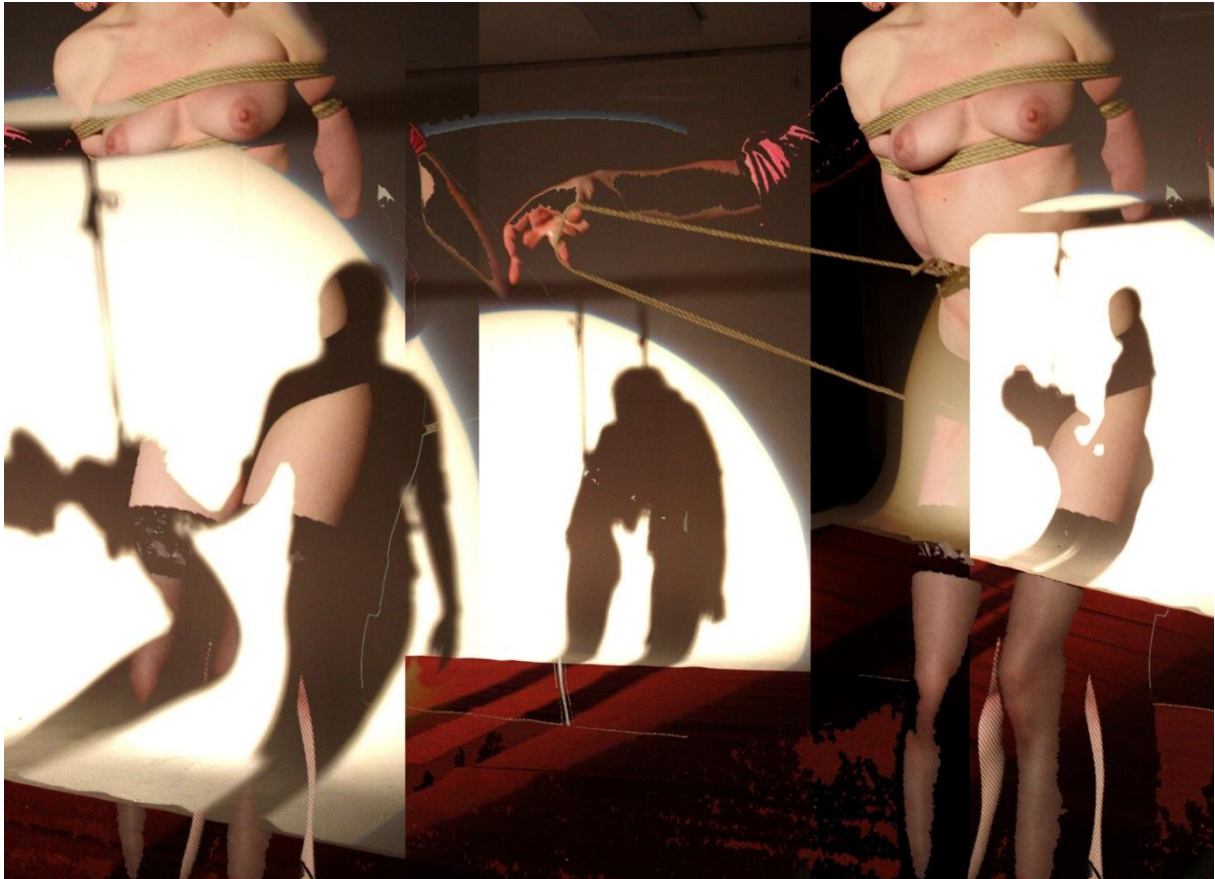
Obrázek 17 - Koláž 3

11.4 Koláž 4

Tato koláž opět zobrazuje jednoduché úvazy v lechtivých pózách modelky. Hra stínů propůjčuje to tajemno, to erotično, které snad vyvolává tu zvědavost a touhu přistoupit blíž. Tajemné ruce, jsou jako znázornění rukou loutkáře, který má modelku ve své moci.

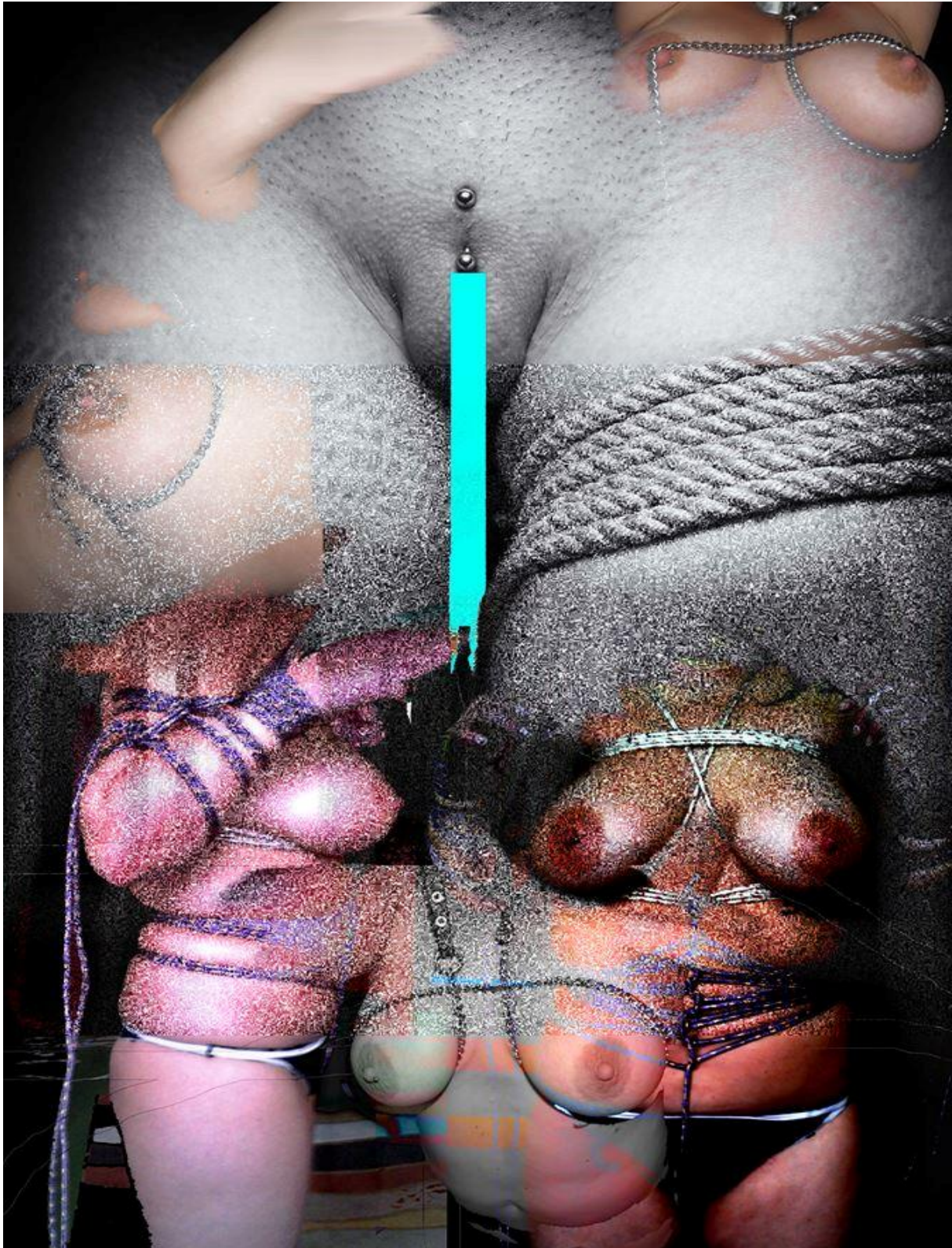
Obrázek 18 - Koláž 4

11.5 Koláž 5

Tato koláž je o mne. Díky bondáži jsem svůj život obohatila o několik opravdu silných, emotivních zážitků.

Obrázek 19 - Koláž 5

11.6 Koláž 6

Na této koláži jsem chtěla ukázat, že omotávat tělo jde i jinými materiály, než je provaz. Složitější úvazy a úvazy k zavěšení samozřejmě ničím jiným, než provazem udělat nejde. Co se ale týče „jednodušších a obyčejných“ hrátek, ve fantazii se meze nekladou. Ke své koláži jsem použila strečovací fólii, ta je velice pevná a účel plní. Dále si můžete povšimnout řetězů, okovů a pout, jak na kotníky, tak na zápěstí a samozřejmě krk. Já zde pro příklad fotografovala kovový materiál, ale jak jsem již zmínila, ke svazování poslouží i obyčejný šátek.

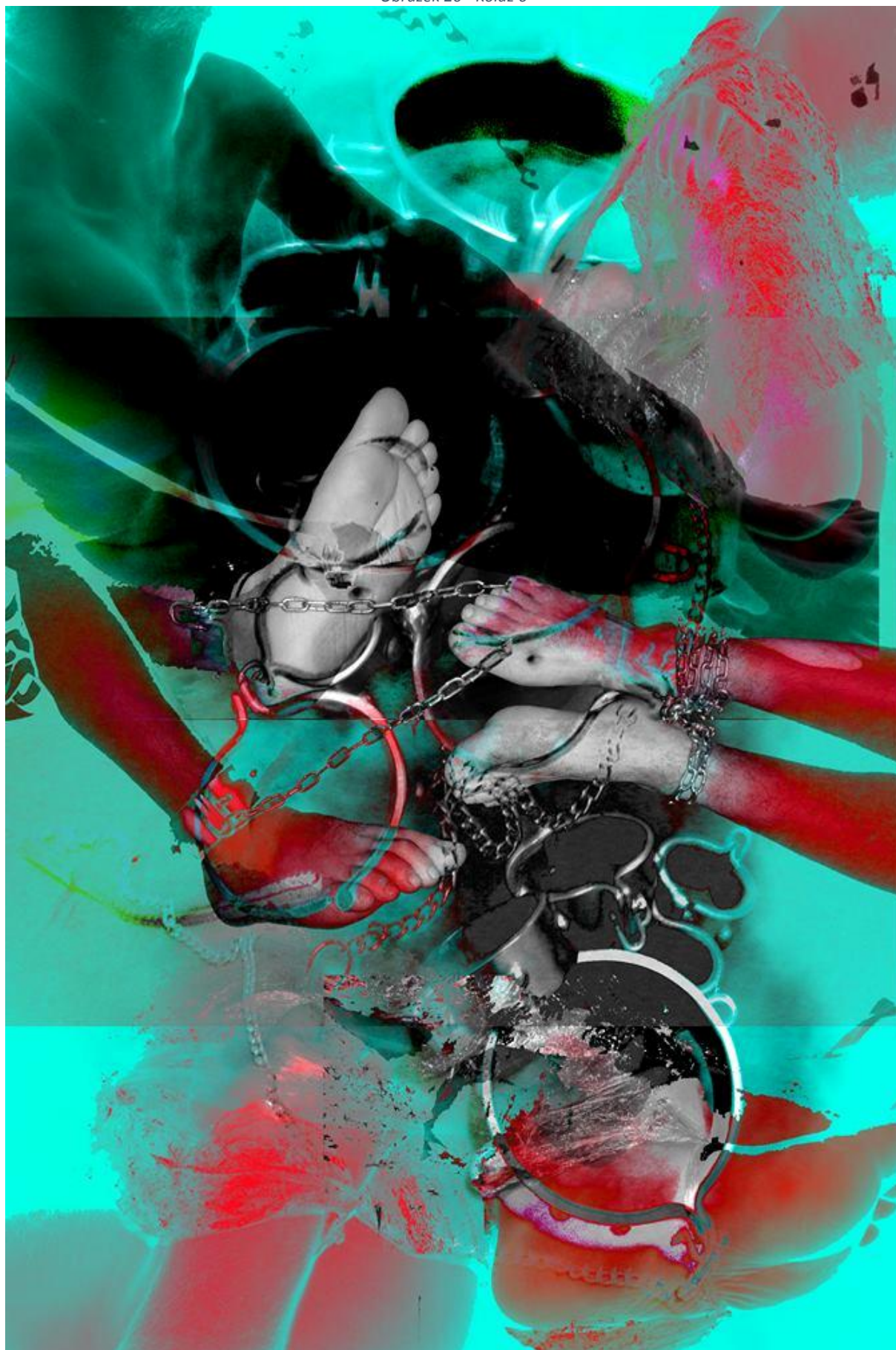
K této koláži si dovoluji připsat vyjádření mého modela, jediného, který není do tajů bdsm zasvěcený. „Můj první dojem při setkání se s BDSM sférou nebyl nijak valný. Neholduji totiž nestandardním sexuálním praktikám, ale zkusil jsem být modelem v submisivním postoji.

Když jsem byl vázán strečovací fólií, vyvolávalo to ve mně pocity hněvu, které bylo nutno potlačit, abych dokázal na věc pohledět jinak. Myslím, že se to podařilo. Při uvědomnění si, že nemohu hýbat nohama, mne přepadl pocit úzkosti a bezmoci. Úzkost byla potlačena studem a větší bezmocí, když mi byly svázané ruce. Nutno dodat, že jsem byl zcela nahý a stejně jako fyzická stránka i ta duševní se cítila zranitelně. Samotné focení toho aktu však bylo pro mou osobu příliš pokořující než abych si to užíval, dále pak poslouchat instrukce, dominy,no zkráceně ... Účel to myslím splnilo a já při tom ucítil snad to co by měl objekt submisivity cítit, tedy kromě vzrušení, které se opravdu nedostavilo. To je vše z pohledu na věc jako sexuální praktiku.

Pohled na výsledné fotografie a také koláže okem umění byl však zcela jiný. Kdyby mi bylo na snímcích vidět do obličeje, vyjadřoval by přesně co jsem zde popisoval, stejně jako poloha a výraz těla. Výsledek se tedy snoubil s realitou, a to vidím jako správné.

Ale není nad volnost těla a svobody mysli, kterou jsem pocítil po skončení aktů. Avšak vůbec své účasti v této věci nelituji, je to cenná zkušenost, kterou vám jen tak někdo nedá. Chápu, že to lidem s určitými sklony vyvolává žádaný efekt vzrušení. Není pochyb o tom, že se BDSM nazývá uměním oprávněně. Přeci jen si myslím, že člověk v dávných dobách uměl rafinověji dřív mučit a ubližovat než se věnovat morálce, cynicky řečeno. Ovšem dnes je to civilizované a bezpečné... Díky Bohu.“

Obrázek 20 - Koláž 6

12 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na vytvoření fotografických koláží s názvem „Poutavě spoutané“, což je cyklus fotografických koláží stylizovaného aktu. Práce jsou inspirované vybranými sexuálními praktikami typu BDSM. To znamená uměleckou stylizací technik svazování, omotávání a zakrývání nahého lidského těla.

Realizace cyklu byla provedena formou montáže původních digitálních fotografií.

V teoretické části práce jsem se zabývala klíčovými tématy jako je BDSM, shibari a bondáž a v neposlední řadě téma bolest, která v této sféře hraje nezastupitelnou roli.

Nadále nesmím opomenout témata fotografie, její vznik, vývoj fotokoláže a jejím významem ve vizuální kultuře spolu s etickou otázkou.

Dále ve své bakalářské práci zmiňuji několik inspirujících umělců, ale hlavně mou velkou inspiraci výstavu jménem Voyaer. Tato výstava je podle mého mínění novým zobrazením umění, nahé ženy, v různých, většinou submisivních postojích, kterých se návštěvník smí dotýkat, nás jako diváky posouvá dál, zatahuje nás do děje, probouzí v nás emoce. To je podle mého mínění úkolem umění.

Dalším tématem, které zde zmiňuji, jsou subkultury a dokumentární cyklus Kmeny, který se zabývá subkulturami 20. století. Byl pro mne také jakousi inspirací, protože vyznavači BDSM se ještě do subkultury jako takové nazařazují, ale podle mého mínění je to jen otázkou času. Sféra BDSM jistě prvky subkultury nese a myslím si, že je chyba, že dokumentární cyklus Kmeny, který zde také zmiňuji, s něčím jako BDSM, prozatím nepřišel. Nezbývá jen doufat a snad se stále tabuizované téma BDSM alespoň touto formou světu představí.

Mým cílem bylo zmapovat, představit sféru BDSM a pokusit se, zda lze bondáž použít i v umění. Jako u inspirující výstavy VOAYER, zda je možné takto kontroverzní téma jako umění představit. Můj záměr byl v divákovi probudit nějaké emoce, ať kladné, či záporné, ale svou prací jsem chtěla docílit nějakého zamyšlení, přistoupení blíže, zaujmutí a v neposlední řadě ukojení zvědavosti. Cílem umění je diváka zaujmout.

13 Resume

Main goal of my bachelor task was creating the photocollages, which are inspired by the BDSM practics, mainly by bondage.

In the teoretical part, I largely focused on japanese shibari, bondage and BDSM sphere. Here I focused. Then i pursued the topic of the fotografapies, photocollages, their evolution and meaning in the visual culture.

In the end I want add, that bondage is a good way how to acquire, know and understand the partner, in fact it is a new way of the comminication, it it the most valuable of it. Communicate through the ropes and besides of it the creating new esthetical qualities. Bondage represents emotion, largely in nowadays full of imppersonal things and idle stances. Bondage is doubtless emotive and intimate matter.

14 Bibliografie

- Barthes, Roland. 2005.** *Světlá komora - poznámky k fotografii.* Praha : Fra, 2005. 80-86603-28-8.
- Baumann, Hans D. 2007.** *Adobe Photoshop: Výběry.* Brno : Computer Press, 2007. 978-80-251-1529-9 .
- Bromová, Veronika. 2003.** cv. *Veronikabromova.cz.* [Online] 2003. [Citace: 30. duben 2018.] <http://www.veronikabromova.cz/cv.html>.
- Doležal, Jiří. 2015.** Bondáž. *Reflex.* 2015, 17.
- Eismann, Katrin. 2006.** *Photoshop.* Brno : Zoner Press, 2006. 80-86815-41-2.
- Haimann, Tomáš. 2013.** Subkultury dneška: Ke komu se řadíte? *abicko.cz.* [Online] 22. srpen 2013. <http://www.abicko.cz/clanek/precti-si-zabava/14679/subkultury-dneska-ke-komu-se-radite.html>.
- Hell.cz. 2018.** Hell.cz. *Hell.cz.* [Online] 28. duben 2018. [Citace: 28. duben 2018.] <https://hell.cz/>.
- Horová, Anděla. 1995.** *Nová encyklopedie českého výtvarného umění.* Praha : Academica, 1995. 8020711155.
- Inek, Radomír. 2008.** Nepublikovaná bakalářská diplomová práce. *Fotomontáž jako umělecká metoda, od kolorování po digitální fotografii.* Brno : Masarykova univerzita, 2008.
- Jedinák, Petr. 2018.** o mně. *Jedinak.cz.* [Online] 2018. [Citace: 23. duben 2018.] <http://jedinak.cz/petr-jedinak-fotograf/o-mne/>.
- Jozífková, Eva. 2008.** O Bolest samu většinou nejde. *Psychologie dnes.* 2008, Sv. 14, 5.
- Klose, Travis. 2005.** *Arakimentari.* Jason Fried, Dylan Verrechia, 2005.
- Kmeny.tv. 2018.** O projektu. *Kmeny.tv.* [Online] 2018. <http://kmeny.tv/o-projektu/>.
- Kolář, Jiří. 1999.** *Slovník metod, okřídlený osel.* Praha : Gallery, 1999. 80-860-1017-1.
- Lábová, Alena a Filip, Láb. 2010.** *Soumrak fotožurnalismu? Manipulace fotografií v digitální éře.* Praha : Karolinum, 2010. 9788024616476.
- Makai, Michael. 2013.** *Domination & Submission: The BDSM Relationship Handbook.* místo neznámé : Createspace, 2013. 1492775975.
- Mechalický, Jiří. 2010.** *Česká koláž - ze sbírky Pražské plynárenské (katalog k výstavě).* Praha : Gallery, 2010.
- Metro.cz. 2017.** Osahávání nahých žen i fotky orgasmů. Další kontroverzní výstava. *Metro.cz.* [Online] 17. srpen 2017. [Citace: 26. duben 2018.] <http://www.metro.cz/osahavani-nahych->

zen-i-fotky-orgasmu-dalsi-kontroverzni-vystava-phs-
/spolecnost.aspx?c=A170817_101242_metro-spolecnost_lam.

Mrázková, Daniela. 1985. *Příběh fotografie*. Praha : Mladá fronta, 1985. 23-033-85.

Peterson, Bryan L. 2008. *Naučte se používat expoziční čas kreativně*. Brno : Zoner Press, 2008. 978-80-86815-61-9.

Petrusek a kol. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1996. 80-7184-310-5.

Reflex.cz. 2017. Voayer: Kontroverzní výstava nahých žen míří do Prahy. *Reflex.cz*. [Online] 27. duben 2017. [Citace: 26. duben 2018.] <http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/79079/v-praze-se-budou-vystavovat-nahe-zeny-na-kontroverzni-vystave-voayer.html>.

Siroň, Michal. 2012. *Fotografika ve Photoshopu: Skandální práce s fotografiemi*. Praha : Computer Press, 2012. 978-80-251-3745-1.

Svárovský, Ivan. 2010. Nepublikovaná bakalářská diplomová práce. *Princip koláže ve výtvarném umění 20. a 21. století*. Brno : Masarykova univerzita, 2010.

Šubrtová, Nikol. 2016. PRŮVODCE SUBKULTURAMI: Alternativní masky hledajících či ztracených duší. Punk, kyberpunk a steampunk, hipsteři, goth a BDSM. *lui.cz*. [Online] 13. duben 2016. [Citace: 17. duben 2018.] <https://www.lui.cz/kultura/item/7040-pruvodce-subkulturami>.

Universum: všeobecná encyklopedie. 2002. *Universum: všeobecná encyklopedie*. Praha : Odeon, 2002. 80-207-1115-5.

15 Seznam obrázků

Obrázek 1 - Fotografie z výstavy Voyer	14
Obrázek 2 - Fotografie z výstavy Voyer	15
Obrázek 3 - Fotografie z výstavy Voyer	15
Obrázek 4 - Ukázka z tvorby Veroniky Bromové	16
Obrázek 5 - Ukázka z tvorby Veroniky Bromové	16
Obrázek 6 - Ukázka z tvorby Petra Jedináka	17
Obrázek 7 - Ukázka z tvorby Petra Jedináka	17
Obrázek 8 - Ukázka z tvorby Petra Jedináka	18
Obrázek 9 - Ukázka z tvorby Nubuyoshi Araki	18
Obrázek 10 - Ukázka z tvorby Nubuyoshi Araki	19
Obrázek 11 - Ukázka z tvorby Nubuyoshi Araki	19
Obrázek 12 - Ukázka z tvorby Jana Saudka	20
Obrázek 13 - Ukázka z tvorby Jana Saudka	21
Obrázek 14 - Ukázka z tvorby Jana Saudka	21
Obrázek 15 - Koláž 1	28
Obrázek 16 - Koláž 2	29
Obrázek 17 - Koláž 3	30
Obrázek 18 - Koláž 4	31
Obrázek 19 - Koláž 5	32
Obrázek 20 - Koláž 6	34